

רעדאקציע און אדמיניסטראציע : פיעטריקאָווער 16.
שערעפאנען פון: רעדאקציע 100-57, פון אדמיניסטראציע 100-47

די פרעזידענט=וואהלען וועלן מוזן פארקוימען נאכאמאל
הינדענבורג'ן האבען צוגעפעהלט צו אן'אבסאלוטער מערהייט סך הכל 168.452 שטימען

דער גאנג פון די וואהלען איין
גאנצען לאנד

בער 5, 18 מערז (ס. צום 5.מ.)
 וויסמילד און געגער 18 זענען די וואהל-
 אפמאכענע און פערמאכטע געווען
 און אלעמיינע קליינע און גרויסע
 רען און אנטוועלעמער 50 און געשענען
 און בראנדעספערנע (מורח-פרייסען)
 זענען בעת און געשענען צווישען חוסינע
 וועגן און געשענען צווישען חוסינע

[illegible]

דייטשע יידן האבן בעת די וואהלן געשאפן א זעלבסט-שוץ; דער טאג אריבער זעהיג

בשר"י 13 מערך (1954) בו 5 נאכטשאַטענדיג ווערן די וואלפֿען אָדער
וואָלף. אין די יורשע קאָנפֿליקטע פֿעסל און אַ העפֿטיגער וואָלף-אַנשטאַל, אַבער
די יוד און איר הויזניג נישט געשטערט. וועגן אַסאך פֿאַרשידענע שטראָסע
און אַרבעטס-געגנטן געהט אַן דער וואָלף-קאָמפּאָניע בלויז צווישן די קאָפּ-
וואָלפֿען און אַרבעטס-געגנטן און דעם אָנצונומענען קאָנדיקטן פֿעלמאַן, ווערן
וואָלפֿען מורקט דערגינגס און דער וואָלף נאָט.

קאמפאניע פון די היטלעריסטען -

א גאנצעו טאג האט פאטרוולירט א ספעציעל-ארגאניזירטע
יודישע זעלבסט-שון

[illegible]

טיילנדייזע רעזולוצ אפען

צווייטן 18 מערץ (כ"ב) צום 5.מ.)
ער רעזולוצאט פֿון דער פֿירונגעמיט-
שטימט אים קרוין צוזאָהן און פֿאָל-
נער. אײַנפֿונעבערג שטימוג-
1154.00. דערפֿון הנדענבורג —
ומלעד — 4888.00, מעהמא-
236.00, דויטשעלער — 56.00.
און פֿערנער צו די פֿארלאַנגט-וואָ-
פֿון אײַנזומט 1930 נעגן פֿערזיכער-
וואַקסן די שטימוגן די הונדערט-
און אַלף שטימוגן.
פֿער 13 מערץ (כ"ב) צום 5.מ.)
וועטפֿאלדע האָט די פֿרויענ-
שטימוגן געגעבן 173.00, דויטשעלער — 75.50, מען.
און פֿערנער צום יאָר 1930 האָ-
פֿון דער פֿערזיכערט די הונדע פֿון די
רובֿמאָנען, וואָס האָבן געוואָלט האָ-
דערנאָך און די שטימוגן.
דער 18 מערץ (כ"ב) צום 5.מ.)
ער רעזולוצאט פֿון דער הענטלער אַפֿ-
שטימוגן און פֿאָלנער: דערנעבן —
626.00, הונדער — 343.00, מען.

בעקאנטשאכונג.

דער גאלדענער זייער, וואס האט געקענט אויס-
געלעט ווערן ביי'ן פ. גיפערלד (געזעצער פון
אלטשטעטק) איז באגעקומען ווענטאן. ד. 13/3 אין
אן, ברוסטאן פאלדינאד 4. וועט געבויט האט גע-
זען דער 6 און דער געזעצט געזעצער פון דעם
לעטסטן דאך צו מעלדן אן, ברוסטאן, פא-
דינאד 4 און געזעצט דעם זייער.

Dr. Niewiażski

פּעצאַליט פאַר טיפּלייט, טריפּער און מנגער-שוועכע
פּעקאנדלעך מיט סוף-זרץ-שאַדלעך
און עלעקטרא-טעראפיע אָנאַליזן.
פּאַרזאָמאָן ספּעציעלער וואָרט-עוואָל
פאַרזושע 5 טעלעפּ: 159-40
בוסט און סוף 8 עווי 11 פּרייז, און פּון 5 ביז 9 און
דרייַסאַט. 11 פּון 1 און זייער אָנאַמיטאַר.

פאז העש,
דייטשער
באטשאפטער
אין פאריז

לעגט בלומען אויף
צריאנ'ס טרוממע.

אכטונג שאכטעל מאכער !!
די פערואלסטונג פון שאכטעל-מאכער קאמפאראציע
מערעט דאס די קאנצעלעריע פאליטיקאט א
גוט ארויס לעגטימאציעס
פאר די מיטגלידער יעדן טאג פון 10-8 זונטיג.
די פערואלסטונג.

וויכטיג פאר פערזענלעכע זאכן
LEKARZ DENTYSTA
Jakób Karmazyn
POŁUDNIOWA 2
פאר פערזענלעכע זאכן ווערן די קראנקע ציין ארויסגענומען
קונסטליכע ציין ווערן די קראנקע ציין ארויסגענומען
אין געהילט אומלויבליכע

Dr. Wołkowyski
צװײַלײַטש 4

טעלעפאן 216-90
 וועציאל-ארעט סאר הייט ווענעירישע טראנק-
 היימע און מענער-שוועבע, אלע ארט אנאליזע
 בעהאנדלינג מיט קווארץ-שטראלען,
 נעמט אן פון 2-9, און פון 9-5 אווענד,
 בעוונדען אירעס-זאל סאר מרינען.

Dr. med.
Roman Bornstein
מפעציאליסט פון אינערליכע
און נערווען קראנקהייטן
פראווינטאל 9 טעל. 06-922
נעמט אן פון 6,30 ביז 8 אונטער

G. SZCZYBUK
ul. Piotrkowska 61, telefon 24-000
SKŁAD KOMISOWY
WYROBÓW FIRMY PRZEMYSŁ WELNIANY
S. Barciński i S^{ka}
Spółka Akcyjna w Łodzi.

דאס עלעקטראטעכנישע ביורא

Sika i Swiatko

פוז וו. קרוקאווסקי

פאלודניאוא 23 טעלעפאן 139=32

נעמט אן דורכצופירען אינטעלאַאציעס פון ריכט און קראפט
 קויפט און פערקויפט מאַטאַרען און ערלעדיגט אלע אַרט
 עלעקטרישע איינריכטונגען אויף י י י כ ט ע בעדינגונגען.

ביליג, רעיעל, שנעל און פינהאזיר!

פיו ו. קרוקאווסקי
פאלודניאוו 23 טעלעפאן 139-32

ווי זעהען אויס די „רעפארמען“ איז די סאציאלע פערזיב ערונגען?

דער רעדאקטאר נעמט-אן פון 6 ביז 7 אין אווענד
נישט צעשטעלטע מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

[illegible]

פריינט האט אין יאָר 1928 געשריבען אַ רייע אַרטיקלען און אנגעשריטן, ער
קריטיקירט די יודען, וואס האבען איבערגענומען אלע שלעכטע זיטען ביי דייטשען

[illegible][illegible]

ה'רשאר האַמס דער אַרמאָסטער
פּלאַט, און אונדזער סאַלעם גאָר אַרױס
דער דור פֿאַר אַפֿאַלעמלעכען יודישען
אָנגענסעס מוז שוין ווירטער זוכער פֿעסעס
נעמען ערעווען; מיט מױהוֹלעכױס, ווער
סאַלעם שוין מוז צום אָנגענסעס און
וועמען מאַקן דערוואַסען צו אומקומען
אָהן גאָר אַ פּאַסטל אומערפֿעסענשט.
וועט די אַנדערע ישראל'ס קומען צו צײַט
יודישען אָנגענסעס, און פֿאַר ווען די צײַט
ניסמושע אַרמאָסטע צײַט וועט זיך פֿעסעס
לעבן און אַזוי? און וועט דער, "בנר",
שױן זינען פֿערשטענען, אױבן די, "פּאַלע",
צײַט? וועלען אױך פֿאַרען אַן עקס
אָנגענסעס? און צו קאָן מען פֿאַרענען די
און? און דעם, "דושישעס", צײַט
שטענען צו אַזעס פֿאַרשטאַנען?
דאָס אַלץ וועגן פֿאַרענען, וואָס מוזען
אױסגעדראָסען און פֿערענפֿערטע ווערען,
וונדער מ'רופֿט אַ יודישען וועלעס-קאַנגע-
רעס.
און די נעלענגהױט, צו פֿאַרענען
ענטפֿערן אױף די אַלע פֿאַרענען וועט זײַן
אױף דער אָמערקאַנען, וואָס און פֿאַרענע-
נען פֿאַר אַמערקאַנען יודישען אָנגענסעס
און גענע דערס אומקומענען וואָסער. דער
אָך וועלען מען זעהן, וואָס ס'פֿעסעס
אױסער, וואָס ס'פֿעגלען צו פֿאַרענען
מיר קומען ס'פֿעסעס זײַן מוס' אױס-
פֿוהר, און דאָס אױסער פֿאַרענען האָט און
לאָנג נעוואָרען אױף אַ יודישען וועלעס
אָנגענסעס, וועט עס ווערען גאָר אַ ווע-
לענען. אַפֿער נישט לענגער.
צו אַסער זיך פֿאַרענען צופֿאל אױס-
לען און דער אָנגעלענגענעוועס, אַפֿער די צײַ-
דעס-וויסנשאַפֿט אַרעפֿענען מוזען אָנגעווען מוט
דער ערסטער ערענענע!
וואָרעם יעדעס מונט קאָסעס און אַפֿ
פֿאַרענען...

אויף ארומלעבליכען ירושען
האלט מיט נאָר נעמען אַלס עקס אַזוינס
און וועלען מיט מוואַלט שטעמער אפּשר
צווערלעך הייבט אָפּצו.
דו שטעלסט דאָס דער נויג-אַרבעטער יו
רושען צעשטעלט און אַ שטענדיקע
וואַרעם האָט און דער וועט דאָ אַלע
העלפּליכען ירושען אָנזען?
נישט נאָר צו דערשטעלען אַלע אינווע
צו צוילט און אַלע קלענער, וואָס
דורכ'ס אינו אַלעס מעהר, און חסיד, און
אָלעס אינו נישט מיט קאָפּ אַויפּהייב
פּען. דערפֿור האָבען מיר אנדערע מענ
ליכעסמען און אנדערע שרייבערס, דאָ
וועלען דו שיינס דאָ דער ירושען נאָם
ווערן ווערענדיק ווערן.
אויב מ'דערפֿט האָבען אַ ירושען קאָנע
רעם, און דאָס דער פּראָפּ, וועל אַלס צו
נאָך צו דער נעלענענעס אַויפּצווערען
שטענדיק אינו אַנדער נאָמען
וועלן מיר אויך אַ שטאָם צו דעמאָנ
סטירען דעם אַלעס פֿאַר דער וועלט
אינוער סאָלדאָרעטעס, אינוער גאַנצעס
אַלס פֿאַלס.
פֿאַר עטליכע יארען מענשען האָט מען
נישט פֿאַר דער ארץ און מ'דעלעט זיך
נישט מיט זיך, אָבער פֿאַר אַ פֿאַרשטאַנענע
פֿאַלס מיט פֿאַרברענגען אָבער דער
נעמער וועלט, און מען האָבען אַ נעמער
מאָס דאָ רעסעסעס און מיט איהם מיט
זיך זיך רעכענען, צו מ'וועלן, צו מ'וועל
נושט.
דערן געשעענע דער פֿאַרשטאַנענע
ווערן פֿאַר אַלעוועלעכען ירושען קאָנע
רעם — און דער פֿאַרשטאַנענע אינוער
דער דאָ פֿאַרשטאַנענעס דאָ דעם פֿאַר
פֿאַר אינוער פֿאַרשטאַנענעס אַלעוועלעכען
פֿאַלס.
אָבער — אָבער מיר נאָם פֿאַר
ער — אינוער מיר נעמען צום פֿאַרשטאַנענע

[illegible][illegible][illegible][illegible]

ויד דאס האנטנאפארן מוחות פון וועגן
וויסער בעוועגונגן, וואס ענטפארט דאס
שטערן געזעצן צו ליטווען.
דער ענטוויקלונגס פראצעס פון דעם
עלמאנטאריס פון די ציוויליזאציעס
ווערט דאס זיך ארויסצוגעבן גענייט
(אפגעשטעלן) אן איינער דעם וואס
אן די ציוויליזאציע און דער פארזאג
(ענדע וויי 16)

רובעלס; זאל זיין צוואנציג, מיין און
צוואנציג, נאך נישט קיין דאלאר.
אז ער דעהערט, אז איך האב שוין
געצאלט, ווערט אויסער זיך:
— ציילט וואס האט איהר געדארט
זיין? גאט פרויסווארפן דאלארס!
זיין מיר וואלדען, זיין גענומען רובעלס,
ערלעבט זיין אויף מיר.
נאכדעם ווי די קעלנעקעס און דער

דער קאמארטער, דער יונגערמאן
ער שטראלעטער, אלץ איז אזוי אמר
צוועהליך, אזוי נישט צוהליך צי אלץ,
דאס מן דעהט אין מאקורט, אז עס
דויבט זיך מיר גארנישט, אז דאס
קויטשערע טאקט אין דער אמת, אז
נס חלומע זיך מיר נישט,
זיך מיר נישט, נעמען ווידער ארויס אין
אס, איז מן אינזאטשק אינזערען

[illegible][illegible]

ארויס, אז די לעצטע פאר שטע צענט
אין אדעסער פארט אנגעקומען צוויי
דריי אויסלענדישע שיפען און די מאַ
טראַקטן פון אַט די שיפען זענען דאָ
די געסט אין קאַפּאָארטע. דאָ צאָהלע
פון מאַן אַלץ מיט אויסלענדישע געלד
דער קאַפּאָארטע איז זעהר שטארק איינ
געריכט. שישען, דעקעטעט מיט יינע
ווישטוכער, אַ מיינער אַרקעסטער, און

יבחר אלט אין זעהר שעהנע, איד זעהר
ווי אייניגע מן זיי ויצנן ביי די טיי
שען און מערברענגען מיט די געשט
ביי אלע טישען אין זעהר פריהליך.
אס הילפט געזעכטער און רייך, און
אין רעכטען מילעך מן דער פריה-
ליכקייט לאזט זיך איינע מן די קעל-
בערינס טאנצען איבערן זאל צו די
שטער מן א קלוקאדער ליי, וי טאנצען

קעס געווערט צום פראגראם, אזוי צו
זאגן, אייניגע מון זיי זינען, אויך
דער אנגייערער מון אַס דעם קאמארט
אין דער פריהערדיגער איינוואוינער
פון האשעל, "לאנדאנסקי" באטייט "ניצ".
דאס איז טאקע געווען זיין פֿאַר און
ער איז נוצער שטאלץ מיט זיין אלט-
ט.

— אין דעם לאנדאנסקאט לעבען
אין דעם לאנדאנסקאט לעבען

הענין אין איר זיין וועג
טען זיך מיט זיי איך בעסטער דא
פלאג ווין און בעצחל מאר איהם
אין גאנצע דאצאל, ווען מיר פער-
גלייטער קהלה זיך אים צו אונזער
בערג, פערטע זיך מיך, וויפל דא
ווין קאסט, און אז איך נאך איהם
שטען ער מאך דער פרייע און
גייט מיט אים; וואס פאר א דא-
לאך איך וועל זיך בעסער געבן

א מ'אדנע זאָן, עס קען דאָכט זיך -
נאָר קיין צווייטעל נישט זיין, "זו איז
מאָקווע אַרצער לענגיגער און איז אין
מיל מערה זון זעהן, ווי און דאָס.
אין דער אמת, וואָס פאַר אַ פערבלייך?
זי קאָנערדיגע וואָסעס שטעט פון סאָל-
זעט-דעם-לעבן, וואו עס קומט אַזוי אים
פאַר, און דאָס פערוואַקסונג אַזעס,
וואו עס איז שטיי, ווי אַזוי אַ ביח.

ה'תש"ט-תש"ס. און עס ווילט זיך אויך
הערט זעהן פיל מערער. איבערהויפט
הערט געזעהן אירענדע און אינסטיטוציע
לעמיר זאגן, און מאקסועלע מענט
איהר זיין ווער, אז ע'ס איבערגע
איינשטעלענדיג זענען אויף דעם צעל-
גינגען שטנט אין שטייגער, און דאס
עלעכע קען מען זאגען וועגען די
אבריקען, שלען און אזוי ווייטער.

אונדזערע און נישט די ארגאני-
אקטיוויטעט און וועגניגער פון אלץ פא-
גריקע, וואס איהר נאכט און ווילט
וועהן, עס איז דאס געזאגט אין וועגן
פערשידענע פארמען, דא איז נאך פאר
פאלע די יאהרן דאס לעבען נישט
טאגאדרישע, געווארן, ווי אין די
האפטשיטע, דא דאפעלט עס זיך,
ייסט זיך ארויס אלע ווילע און איהר

וועלען ארויסקומען מן קאפארעט און זאל צו שטענדיג אויף דעם. איך זאל איהם נישט באהאנדלן די מיין וועל, פאר וועלכע מיר האבען זיך באדינגען מיט איהם.

מיר פרעגט און קאפארעט א הויפט ביסלע מענשען: איינצע, דאס הייסט, רויטע און אויף פרעמדע, דייטשען, איטאליענער, גריכען, עס שטעלט פאר

האלט זיך אין איין צוועגען, צו קען א מינוט נישט איינזען אויף צו אים.

עס קומט צו ווייזער צו מיר און ברענגט מיך מיט א געהיימיססליכע טאן, צו זיך אין שוין געווען אין קאפארעט אין פארט, איך קוק איהם צו מיט פערוואנדעלונג: א קאפארעט

אקטעינג" דאס איז, פערשטעט זיך, דער אומעל-מונקט מן די העכערע צעמיינעס קענעטעט לעבן און וואו לעבן וועלט, דאס איז, געדארפט מירא קאפארעט פאר א שטענדיג זייען. און הייבן זיך צו קוקן אויף דעם וואו זיך ווייזט וועלכע וועלכע פערזענלעך זיך ווייזט אויף א שטענדיג און א-

